

Projekt

Etapp tre av Dragmansbosjöns Våtmarksbevarande

Län och kommun

Uppsala län, Enköping

Kommunens projektansvarige

Kommunens projektansvarige

Johan Axner

Postadress

Enköpings kommun

Telefon

0171 – 62 70 77

E-post

johan.axner@enkoping.se

Organisationsnummer

212000-0282

Enhet/förvaltning

-

Postnr Postort

74580 Enköping

Mobil

070 – 162 63 50

Postgiro/Bankgiro

230-8203

Betalningsreferens

2920300 (Projektnr: 21932)

Övriga kontaktpersoner

Namn, organisation

Dragmansbosjöns Våtmarksförening

Typ av organisation

Ideell organisation

Postadress

Altuna Dragmansbo 5

Telefon

0706762721

E-post

jimmymarts@hotmail.com

Namn, kontaktperson

Jimmy Mårts

Postnr Postort

74971 Fjärdhundra

Mobil

Organisationsnummer

802512-6056

Namn, organisation

Dragmansbosjöns Våtmarksförening

Typ av organisation

Ideell organisation

Postadress

Altuna Ådalen

Telefon

072 214 14 04

E-post

carltwpfg@gmail.com

Namn, kontaktperson

Carl Tamm

Postnr Postort

74971 Fjärdhundra

Mobil

Organisationsnummer

802512-6056

Projektbeskrivning

Projektnummer	Status	Gott exempel	Projektets tema
23109002	Beviljad	Nej	Övrigt
Projektets startår	Projektstart	Projektslut	Nytt Projektslut
2023	2023-01-01	2023-12-31	-
Tätortsnära	Kmn diarienummer	Lst diarienummer	Projektet drivs av
Projektet är ej tätortsnära	KS2022/992	501-570-2023	Ideell förening

Sammanfattning

I den övre delen av vattenförekomst Hjulbäcken (<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA58840424>), Sagåns avrinningsområde, ligger Dragmansbosjön.

Dragmansbosjön har i två nutida projekt börjat återställas till delvis ursprunglig sjöyta genom höjning av vattennivån genom dämme med överlöp samt öppnat upp de centrala delarna och skyddat det mot predatorer genom meandrande vattenvägar runt sjökanten. Etapp 1, framtagande av restaureringsplan, Etapp 2, höjning av vattennivån.

Föreningen har en miljödom med tillstånd för grävning i sjön. Mål M 3293-20 daterad 2020 11 17. Detta tillstånd för vattenverksamhet gäller i fem år. Se bilaga Dom 2020 11 17 Dragmansbosjön M3293_20.

Syfte

Syftet är att fortsätta restaureringen av sjön så det blir ytterligare öppna vattenspeglar med mindre sly. Detta innebär att det kontinuerliga skötselarbetet med röjning av busk och sly kommer bli mindre och i det långa loppet billigare än om inte dessa åtgärder utförs. Nu ser vi att målet inte riktigt är nått då justering av vattenspeglarna behövs för att få ett godare flöde i sjön samt möjliggöra större biologisk mångfald.

Bakgrund

Dragmansbosjön är utdikad i två omgångar. År 1908 och 1955. En lokal förening, Dragmansbosjöns våtmarksförening har påbörjat delvis restaurering år 2021 genom att höja vattennivån 1 meter från år 1955 års bottennivå och grävt öppen vattenspegel i de centrala delarna samt anlagt meandrande vattenvägar från inloppen för bättre flöde samt skydd mot predatorer ute i sjön.

Lokala aktörer

Förutom den lokalt förankrade våtmarksföreningen med ett hundratal medlemmar så har lokal entreprenör bidragit i projektet. Den lokala styrelsen i föreningen lägger ner åtskilliga idéella timmar varje år.

Föreningen har genom Våtmarksfondens bidrag till oss denna gång tänkt sig att helt själva svara för medfinansieringen.

Projektets bidrag till miljökvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbete i kommunen

Området är klassat som särskilt skyddsvärd av Enköpings kommun och många rödlistade arter finns vid sjön. Den dominerande våtmarkstypen med gungfly kommer fortsatt härberga skyddsvärda fågelarter och även förbättra förutsättningarna om busk och slyn, som kan vara bra för predatorer, tas bort.

Projektets långsiktiga effekter

Projektet bidrar till myllrande våtmarker och buffrar vatten under högflöden så markerna nedströms klarar att behålla näringsämnen med mindre erosion och urlakning.

Just denna etapp kommer medge mindre sly och vassområden i sjön som bidrar till billigare och effektivare skötsel samtidigt som det skyddar skyddsvärda fågelarter från övriga predatorer. Även allmänheten ges bättre förutsättningar att skåda sjöfåglar då planerade vattenspegel kan beskådas ifrån tidigare ordnat fågeltorn samt från naturliga utsiktsplatser.

Genomförande och erfarenheter

Öppnande av vattenytor genom att gräva ur gungflyn, på gynnsamma områden, som kommer läggas i sjön som häckningsöar för fågel. Borttagande av säl ute i sjön. En pontongrävare har tagit bort säl som vänds och täcks av växtmaterial från sjön och utgör häckningsöar för fåglar. Detta har förbättrat vattengenomströmningen och gynnat biologisk mångfald. Se bilaga Kompletteringsgrävning 3.

Förstärkning och lagning av vall mot sjön på den södra och västra sidan samt återställning av område efter avetablering av pontongående grävare. Detta minskar risken för framtida läckage till intilliggande marker. Samt skyddsåtgärder vid grävning.

Föreningen ordnar ytterligare en "invigning" av våtmarken vid sjön. Vi bjuder in medlemmarna och allmänheten för att upplysa om detta projekt och vikten av sådana här likartade projekt. Invigningen vi hade i maj 2022 blev över förväntan med ca 250 personer som medverkade. Se bilaga Invigning 21a maj 2022.

Projektets initiala och långsiktiga effekter från naturvårdssynpunkt

Dragmansbosjöns vattenstånd höjts med ca 1 m och att delar av den igenväxta sjöytan har öppnats upp till en sjöspegel. Förutsatt att Dragmansbosjöns vattenstånd kommer att variera så kommer den periodvis att fördröja stora vattenvolymer. I delar av området kommer sannolikt vatten också att kunna infiltrera marken och nå grundvatten.

Området är klassat som särskilt skyddsvärd av Enköpings kommun och många rödlistade arter finns vid sjön. Den dominerande våtmarkstypen med gungfly kommer fortsatt härberga skyddsvärda fågelarter och även förbättra förutsättningarna genom att busk och slyn, som kan vara bra för predatorer, har tagits bort. Denna åtgärd kräver dock att vi i framtiden fortsätter söka projektpengar för fortsatt skötsel.

Samverkan med flera aktörer

Enköpings kommun har varit projektägare och ansvarat för de administrativa delarna av projektet (ansökan, delrapportering och återslagrapportering). Dragmansbosjöns våtmarksförening har ansvarat för genomförandet av projektet, alltså återställandet av Dragmansbosjön.

Hur kommer projektets återstående uppföljning och utvärdering att gå till

Kontinuerligt mäter vi vattenståndet i våtmarken via de peglar som satts upp runt våtmarken. Vattennivåerna samlas in via de människor som besöker våtmarken. Via sina smartphone går man in via den QR-kod som finns uppsatt vid pegeln och skriver in avläst vattennivå. Föreningen ansvarar för att sammanställa datat.

Projektets stöd till olika samhällsintressen

I vilken omfattning stödjer projektet de globala hållbarhetsmålen?

Hållbarhetsmål 2030	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Ingen fattigdom	X		
Ingen hunger	X		
Hälsa och välbefinnande		X	
God utbildning för alla	X		
Jämställdhet	X		
RentVattenOchSanitet		X	
HållbarEnergiFörAlla	X		
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	X		
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X		
Minskad ojämlikhet	X		
Hållbara städer och samhällen	X		
Hållbar konsumtion och produktion	X		
Bekämpa klimatsförändringen			X
Hav och marina resurser	X		
Ekosystem och biologisk mångfald			X
Fredliga och inkluderande samhällen	X		

I vilken omfattning stödjer projektet genomförande av miljökvalitetsmålen?

Miljö kvalitetsmål	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Begränsad klimatpåverkan		X	
Frisk luft	X		
Förorening	X		
Giftfritt	X		
Ozonskikt	X		
Strålning	X		
Övergödning		X	
Sötvatten			X
Grundvatten		X	
Kust och hav	X		
Våtmark			X
Skog	X		
Odlingslandskap	X		
Fjäll	X		
Bebyggelse	X		
Djur och växter			X

Åtgärder och kostnader i projektet

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
1		2023-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
1 639 500 kr	1 475 550 kr	7 000 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
1 639 500 kr	1 475 550 kr	7 000 kr	
Åtgärdskategori			
07 - Våtmarksprojekt - genomföra restaurering och anläggning			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
77 - Borttagning av vegetation (t.ex. röjning/fräsning)		20000	m2
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
11 - Myllrande våtmarker	03c - Våtmark - Övriga våtmarker	02 - Fåglar	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		13 - Ej relevant	
Genomförd i sin helhet		Slutår	
Ja		2023	
Motivering till förändringar			
Ingen information			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Öppnande av vattenytor genom att gräva ur gungflyn, på gynnsamma områden, som kommer läggas i sjön som häckningsöar för fågel. Samt borttagande av sälgräs ute i sjön. Pontongrävare kommer rycka upp sälgräs som vänds och täcks av växtmaterial från sjön och utgör häckningsöar för fåglar. För att förbättra vattenflödet och gynna biologisk mångfald. Se bilaga Kompletteringsgrävning 3.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Dragmansbosjöns våtmarksförening kommer förvalta resultatet enligt tidigare åtagande om kontinuerlig skötsel av våtmarken.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
2		2023-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
15 000 kr	7 500 kr	5 000 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
15 000 kr	7 500 kr	5 000 kr	
Åtgärdskategori			
01 - Kunskapsuppbyggnad som syftar till att skapa underlag för framtida åtgärder inom naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
06 - Övrigt		200	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
11 - Myllrande våtmarker	03c - Våtmark - Övriga våtmarker	11 - Övrigt	03 - Människa/Friluftsliv
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
2 - Starkt engagemang och samverkan		03 - Friluftsliv – rekreation - hälsa	
Genomförd i sin helhet		Slutår	
Ja		2024	
Motivering till förändringar			
Ingen information			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Föreningen ordnar ytterligare en "invigning" av våtmarken vid sjön. Vi bjuder in medlemmarna och allmänheten för att upplysa om detta projekt och vikten av sådana här likartade projekt. Invigningen vi hade i maj 2022 blev över förväntan med ca 250 personer som medverkade. Se bilaga Invigning 21a maj 2022.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Föreningen ordnar själva denna dag.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
3		2023-01-01	2023-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
25 000 kr	22 500 kr	0 kr	
Utfall total kostnad	Utfall sökt bidrag	Utfall ideellt arbete	
25 000 kr	22 500 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
07 - Våtmarksprojekt - genomföra restaurering och anläggning			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
86 - Övriga biotopförbättrande åtgärder		400	m
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
11 - Myllrande våtmarker	03c - Våtmark - Övriga våtmarker	10 - Ej relevant	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		13 - Ej relevant	
Genomförd i sin helhet		Slutår	
Ja		2024	
Motivering till förändringar			
Ingen information			

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Förstärkning och lagning av vall mot sjön på den södra och västra sidan samt återställning av område efter avetablering av pontongående grävare. Detta minskar risken för framtida läckage till intilliggande marker. Samt skyddsåtgärder vid grävning.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Dragmansbosjöns våtmarksförening förvaltar resultatet enligt tidigare åtaganden.

Kostnader per kostnadsslag

Arbetskostnad	32 000 kr
Material	10 000 kr
Köpta tjänster	1 637 500 kr
Resor	0 kr
Övrigt	0 kr
Summa (kr)	1 679 500 kr

Summering åtgärder

Åtgärdsnummer		Total kostnad	Sökt bidrag	Beviljat bidrag	Värde av ideellt arbete
1	Ansökan Utfall	1 639 500 kr 1 639 500 kr	1 475 550 kr	1 475 550 kr 1 475 550 kr	7 000 kr 7 000 kr
2	Ansökan Utfall	15 000 kr 15 000 kr	7 500 kr	7 500 kr 7 500 kr	5 000 kr 5 000 kr
3	Ansökan Utfall	25 000 kr 25 000 kr	22 500 kr	22 500 kr 22 500 kr	0 kr 0 kr
Summa	Ansökan Utfall	1 679 500 kr 1 679 500 kr	1 505 550 kr	1 505 550 kr 1 505 550 kr	12 000 kr 12 000 kr

Omfattar ansökan åtgärder för vilka stöd sökts eller beviljats enligt annan författning?

Nej

Finansiering

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Ideell organisation	Dragmansbosjöns Våtmarksförening		01
Period från		Period till	
2023-01-01		2023-12-31	
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	141 950 kr	-	12 000 kr
Totalt	141 950 kr	0 kr	12 000 kr

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Kommun	Enköping		Medfinansieringsintyg Enköpings kommun
Period från		Period till	
2023-01-01		2025-12-31	
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	-	20 000 kr	-
Totalt	0 kr	20 000 kr	0 kr

Totalt belopp från samtliga finansiärer

Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
141 950 kr	20 000 kr	12 000 kr

Villkor

Id	Beskrivning	Uppfylld
_01	Bidraget får enbart användas för de åtgärder och de resultat som anges i detta beslut.	Ja
_03	Förändringar av projektets åtgärder, resultat, budget eller tidsplan ska godkännas av Länsstyrelsen. Anmälan ska ske i god tid. Om projektet inte kan fullföljas ska Länsstyrelsen underrättas omgående.	Ja
_04	För fleråriga projekt ska en verksamhetsrapport inrapporteras i LONA-registret, och en pdf av rapporten e-postas till Länsstyrelsen, senast den 1 mars varje år.	Ja
_05	En slutrapport ska inrapporteras i LONA-registret och en påskriven utskrift ska lämnas in till Länsstyrelsen senast tre månader efter det att projektet är genomfört.	Ja
_06	Vid marknadsföring och information om projektet, och i alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt framgå att "Statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt är medfinansierat för genomförandet av detta projekt". Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, webbplatser m.m. Naturvårdsverkets symbol "LONA" ska användas.	Ja
_07.1	Åtgärder som kan definieras geografiskt ska fotodokumenteras före och efter genomförd åtgärd. Fotografier som visar att åtgärderna har genomförts ska medfölja slutrapporten för projektet.	Ja
_08	Faktiska utgifter samt kostnader för arbetstid (både kommunal, ideell eller annan) ska kunna verifieras på begäran av Länsstyrelsen.	Ja
_09	Allt material som tas fram i projektet och presenteras digitalt ska vara tillgängligt för alla. Exempelvis ska en rapport sparas i lämpligt digitalt format för att kunna läsas upp i talsyntesprogram.	Ja
_10.2	Projektet ska presenteras på kommunens webbplats under projektets löptid.	Ja
_11.3	För åtgärder som kan definieras geografiskt ska en GIS-fil lämnas in där respektive åtgärds geometri tydligt framgår	Ja
_13	Nödvändiga samråd och tillstånd ska sökas i god tid innan åtgärderna genomförs. Se mer information på Länsstyrelsens webbsida www.lansstyrelsen.se .	Ja
_27	Det är inte tillåtet att plantera eller så in arter som har potential att bli invasiva, se Artdatabankens lista för riskklassade arter.	Ja
02 Uppsala	Förändringar i projektet ska godkännas av Länsstyrelsen.	Ja
06 Uppsala	En slutrapport ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast tre månader efter det att projektet ska vara slutfört Naturvårdsverkets digitala LONA-register ska användas och undertecknad utskrift från registret ska skickas till Länsstyrelsen.	Ja
14 Uppsala	För åtgärder som kan definieras geografiskt ska en shape-fil lämnas in där respektive åtgärds geometri tydligt framgår	Ja

Godkända ändringar

En liten detalj. Vi hade angett att vi, Dragmansbosjöns våtmarksföreningen skulle vara medfinansiärer, men vi lyckades få WWF att medfinansiera oss. Så den rapporteringen är felaktig i ansökan. Detta är inget som vi har angett till länsstyrelsen innan.

Kommentarer om hur projektets villkor har uppfyllts

Motivering till beslut

Politikområden

- Övrigt av betydelse för naturvård (100 %) Skydd av sällsynta rovfåglar . Fördröjning av vatten ur ett avrinningsområdesperspektiv, Näringsreduktion, Grundvattenbildning.

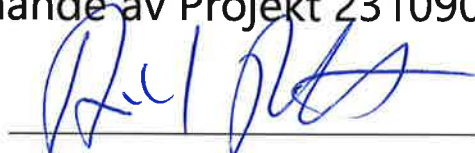
Bilagor

- Sjön våren 2020.JPG
- Sjön 2022 vy mot norr före delprojekt 1.JPG
- 2021 10 23 Centrala ytan.JPG
- 2021 10 23 Översikt över veckans grävning.JPG
- Restaureringsplan Dragmansbosjön.pdf
- Kompletteringsgrävning 3.pdf
- Invigning 21a maj 2022.jpg
- Dom 2020 11 17 Dragmansbosjön M3293_20.pdf
- Medfinansieringsintyg Lona 2022 signerat.pdf
- Ansökan Etapp 3 Dragmansbosjön_påskriven.pdf
- Medfinansieringsintyg Enköpings kommun.pdf
- Budgetmall för LONA-Dragmansbosjön etapp 3 Rev 03.xlsx
- Beslut om preliminärt bidrag Dragmansbosjön etapp 3(24086480).pdf

Underskrift och Godkännande av Projekt 23109002

24 11 25

Datum

Underskrift av behörig firmatecknare

Daniel Pettersson

Namnförtydligande

För

Enköpings

Kommun

